

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 30 juni 2005

Ö 1204-04

SÖKANDE

TS

MOTPART

VF Finans Aktiebolag, 556454-8237, Box 16184, 103 24 STOCKHOLM

Ombud: advokaten JL

SAKEN

Resning

TIDIGARE AVGÖRANDE

Svea hovrätt, avd. 6, beslut den 17 mars 1998 i mål Ö 1182-98

Södra Roslags tingsrätt försatte, efter ansökan från VF Finans Aktiebolag, genom beslut den 18 februari 1998 TS i konkurs och förpliktade honom att ersätta bolagets kostnader i ärendet. Till stöd för sin konkursansökan åberopade bolaget att Östersunds tingsrätt i en dom den 3 mars 1997, som inte hade vunnit laga kraft, förpliktat TS att, solidariskt med annan, utge ersättning för bolagets rättegångskostnad med närmare 380.000 kr jämte ränta.

Sedan TS överklagat tingsrättens beslut lämnade Svea hovrätt, genom beslut den 17 mars 1998, överklagandet utan bifall. Högsta domstolen fann i beslut den 8 juni 1998 inte skäl att meddela prövningstillstånd. Hovrättens beslut stod därmed fast. Konkursen är numera avslutad.

TS har ansökt om resning avseende hovrättens beslut. Han har som grund för sin ansökan hänvisat till att Hovrätten för Nedre Norrland genom dom den 10 februari 2004, som vunnit laga kraft, ändrat tingsrättens dom av den 3 mars 1997 och ogillat VF Finans Aktiebolags talan mot honom.

VF Finans Aktiebolag har motsatt sig att TS beviljas resning. Bolaget har som skäl för sitt bestridande av resningsansökningen, med hänvisning till NJA 1983 s. 685, anfört att genom att TS i konkursmålet underlät att invända mot den av bolaget åberopade fordran, kan han inte nu, enligt 58 kap. 1 § andra stycket rättegångsbalken, beviljas resning på den grunden att han inte hade den aktuella skulden till bolaget. Bolaget har vidare anfört att det, på grund av tingsrättens dom, enligt 2 kap. 6 § konkurslagen var behörigt att ansöka om konkurs och att TS, oavsett existensen av den av bolaget åberopade fordran, var insolvent.

Parterna har yrkat ersättning för kostnader i resningsärendet.

TS har i konkursmålet i hovrätten påstått att VF Finans fordran inte var riktig. Regleringen i 58 kap. 1 § andra stycket rättegångsbalken kan därför inte anses hindra att ett beslut i resningsärendet grundas på den omständigheten att TS inte rätteligen hade någon skuld till bolaget.

Genom hovrättens dom i fordringsmålet är utrett att VF Finans fordran mot TS inte kan göras gällande. Domen bör dock inte, om inte särskilda omständigheter föreligger, inverka på frågan om VF Finans var behörigt att ansöka om TSs försättande i konkurs, eftersom hovrättens prövning av denna fråga i konkursmålet inte grundades på en bedömning av om konkursfordran var styrkt (2 kap. 6 § tredje stycket konkurslagen) utan på att VF Finans åberopade en icke lagakraftvunnen dom, vilken enligt första stycket i samma paragraf ger behörighet utom om domstol förordnat att avgörandet inte får verkställas (jfr NJA 2000 s. 488 samt Walin m.fl. Konkurslagen II:1 (6 §) efter not 18). Det är först genom undanröjandet i februari 2004 av tingsrättens dom i fordringsmålet som hovrättsdomen bör få verkan av hinder mot en prövning av en ansökan från VF Finans om TSs försättande i konkurs på grundval av den icke lagakraftvunna tingsrättsdomen. Däremot är hovrättens dom ett nytt bevis av betydelse för frågan om TS var insolvent vid tidpunkten för hovrättens prövning av konkursansökan.

Som behörig sökande hade VF Finans i konkursmålet kunnat åberopa annan bevisning än sin egen fordran för att TS var insolvent. Bolaget synes dock ha underlåtit detta därför att TSs först i hovrätten gjorda invändning om att konkursfordran inte var riktig inte var åtföljd av några närmare uppgifter; överklagandet rörde nästan uteslutande att han inte korrekt delgivit konkursansökningen.

Av konkursbouppteckningen framgår att TSs tillgångar vid konkursutbrottet uppgick till 0 kr och hans skulder till 62.640.992 kr. Av förvaltarberättelsen framgår att konkursförvaltaren bedömde att TS var på obestånd redan år 1990 sedan Nordbanken och andra kreditgivare sagt upp sina krediter till omedelbar betalning samt att bristen i boet uppgick till knappt 80.000.000 kr.

Med hänsyn till det anförda är det inte sannolikt att den av TS nu åberopade domen i fordringsmålet vid en prövning av samtliga bevis skulle ha lett till annan slutsats i konkursmålet än att TS var insolvent.

Ansökan om resning skall därför avslås.

Högsta domstolen avslår resningsansökningen.

TS skall ersätta VF Finans Aktiebolag för kostnad i resningsärendet med trettioentusenfemhundra (31.500) kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för Högsta domstolens beslut till dess betalning sker.

I avgörandet har deltagit: justitieråden Regner (skiljaktig), Håstad, Lindeblad (referent), Calissendorff och Inger Nyström
Föredragande revisionssekreterare: Arvidsson

HÖGSTA DOMSTOLEN

Bilaga till

Mål nr

PROTOKOLL

Ö 1204-04

2005-05-24

Ordföranden, justitierådet Regner, är skiljaktig och anför:

”I rättsfallet NJA 1982 s. 328 beviljade Högsta domstolen resning och upphävde ett konkursbeslut, sedan det i resningsärendet framkommit att staten inte hade den fordran på konkursgäldenären som legat till grund för konkursansökningen. Det var då fråga om en fordran som inte omfattas av 2 kap. 6 § första eller andra stycket konkurslagen utan ett fall enligt tredje stycket i paragrafen. (Nuvarande bestämmelser skiljer sig inte från den år 1982 gällande 11 § i 1921 års konkurslag.) I det nu aktuella ärendet är det däremot fråga om en fordran som fastställts av en domstol vars avgörande inte hade vunnit laga kraft under prövningen av konkursfrågan och som därmed faller under paragrafens första stycke. Att första stycket till skillnad mot tredje stycket utformats som en legalpresumtion för fordrans existens, en presumtion som inte kan motbevisas på annat sätt än genom inhibition eller ändring av domstolens avgörande, bör knappast ges den betydelsen att ett i efterhand lagakraftvunnet avgörande som innebär att fordringen inte alls förelegat inte skulle kunna beaktas vid prövningen av en ansökan om resning i konkursärendet (jfr Heuman, Specialprocess, 5 uppl. s. 178). Det bör därför anses sannolikt att den omständigheten att VF Finans Aktiebolags fordran på T S inte existerade, om omständigheten varit känd för hovrätten i konkursmålet, skulle ha lett till en annan utgång (jfr Welamson, Konkursrätt, 1961 s. 37). Det föreligger därmed skäl för resning.”